

največ — kmet. Četrtrič je ustanovljena zavarovalnica zoper nezgode delavcev, tukaj pa je naravnost med $\frac{9}{10}\%$ stroškov obložen kmet. Navrh ga še petič primejo pri bolniških blagajnah, tako da res že ni konca teh »podpor«, »deležev« ali »zavarovanj«. Tako se torej skrbi za delavce, navrh nam pa še širokousti socialisti trdijo, kako zapuščen je delavec in koliko bi mu moral dodati še delodajalec. V mestih in tovarnah je mogoče res, ali na deželi nikdar! Proti takim in enakim nakam dajte zopet braniti, gg. poslanci, kmeta!

5. Omeniti še nam je predpravil, ki jih ima na kmetovem zemljišču lovec, v kvar njegovim sadežem. Tukaj tožbe gotovo ne bodo nehale prej, da se ustreže pravičnim zahtevam kmeta. Sploh bi nam ne zmanjkalo skoraj tožba in krivic, ako bi jih hoteli vse zapisati. Glavne položimo te v roke naših zastopnikov, z iskreno prošnjo, se za njih pravo in tako tudi naše blagostanje z vsemi močmi potegovati. V vseh prašanjih in delovanju v državnem zboru pa jih prosimo sledeče: Skrbite na blagostan kmečkega stanu in ne zidati preveč za njegova slaba ramena!

Pohorski.

Cerkvene zadeve.

Duhovne vaje v Ločah.

Duhovne vaje smo imeli od dne 20. do 29. sušca, katerih se je udeležilo ogromno število ljudi iz domače in tudi iz drugih župnij. Prišli so celo takšni, kojim ni bilo volja se zadnjega sv. misijona udeležiti. Sicer je še pa morebiti kdo, ki se iz mlačnosti, zanikernosti in morda iz trdovratnosti te sv. pobožnosti ni hotel udeležiti, za takšnega pa veljajo besede, ki smo jih v eni pridigi slišali, kakor je sam Bog nekdanj govornik: »V svojih grehih boste umrli in jaz se bodem vašemu pogubljenju smejal.«

Ne želimo, da bi se kateremu pripetilo, kakor se je bilo nad dvema kmalu po zadnjem sv. misijonu zgodilo, ki se ga nista hotela udeležiti. Starejši je rekel, ko so se bili gg. misijonarji pripeljali, vpričo drugih: »Zakaj pridejo ti črnosuknjariji, saj imamo tukaj gospode, naj bi te ljudje poslušali!«

Ta mož ni šel takrat k sv. misijonu, tudi drugače ga ni bilo v cerkvi videti, in kaj ga je na slednje zadelo? V kratkem po sv. misijonu je naglo, nepreviden umrl, ko nihče pri njem ni bil. Kakor navadno, šel je okoli sedme ure zvečer počivat, in okoli devete ure, ko so se drugi k počitku spravljali, so mrtvega v postelji našli. Bog se ga usmili!

Drugi, precej mlajši od tega moža, je bil morebiti bolj zapeljan, pa hudobnega srca ravno ni bil, ker, če je slišal se od sv. rečij pogovarjati, so mu precej solze v oči bile, ali sv. misijona se pa le ni hotel udeležiti, in kaj se je z njim zgodilo? Mrtvoud ga je zadel. Č. g. župnik so ga bili precej tisti dan s sv. poslednjim oljem sprevideli, več storiti niso mogli, ker z drugimi udi vred mu je bil tudi njegov jezik otrpnel, in tako je skoro 14 dni nemilo smrt pričakoval in svojo dušo izdihnil, ko brž nihče ravno tačas pri njem ni bil.

Bog daj, da bi vsi, ki so se letos teh duhovnih vaj udeležili, si nauke, ki smo jih slišali, v svojih sreih ohranili in se po njih ravnali! Hvala in slava pa zlasti č. g. župniku, ki so že toliko žrtvovali za svoje ovčice! Enako lepa hvala č. gg. misijonarjem, ki so se toliko trudili zavoljo naših neumrjočih duš! Hvala pa tudi vsem drugim č. gospodom, ki so marljivo spovedovati pomagali!

Gospodarske stvari.

Obrezovanje sadnega drevja.

Dosti je pri sadjareji dela potrebnega, o katerem misli priprosti kmetič ravno nasprotno. Med to spada tudi obrezovanje in trebljenje sadnega drevja. Tega naši očetji niso znali, pa tudi niso hoteli vedeti o tem. Zato pa tudi vidimo njih zapuščino, staro drevje v takem stanu, da se le še čudimo, da je še toliko vzraslo in rodilo. V naslednjem hočem kratko opisati, kaj je obrezovanje za sadno drevje in kako se mora izvrševati?

Ako imaš kmetič plevelnasto žito, brž pošlješ ženske plevce, da plevel poruvajo in odstranijo. Če vidiš, da je koruza pregosto nasajena, brez usmiljenja jo ob grobanju potrgaš, kar se ti je zdi odveč. Enako tudi v gozdu opaziš, kjer je drevje pregosto, ondi je ga nekaj suši, ker vsemu pomanjkuje v zemlji rodovitnosti, zunaj pa zraka in svetlobe. Kar potrebuje za hrano rastlina in gozdno drevo, to vse še bolj v obilnej meri je potrebno sadnemu drevju. To pa v dvojnem oziru. Mlado drevo potrebuje moči za rast, staro pa za rodovitnost. Obojemu se ustreže samo z umnim obrezovanjem. Ono je nekako zdravilo, s katerim se drevesu zagotavlja rast in pa pospešuje rodovitnost.

Toda obrezovanje mora se goditi pravilno in o pravem času. V jeseni ali po zimi je škodljivo zavoljo mraza, kateri nove rane lahko razsuši, da razpokajo. Po letu pa to velja še manj, ker iz ran začne teči sok, enako, kakor kri pri človeku. Pravi čas torej je za obrezovanje zgodnja spomlad. To pa velja — enako kakor za presajanje drevja — tako dolgo, dokler drevje ne poganja. Pozneje se z obrezovanjem več škoduje, nego koristi.

Kako se mora sadno drevje obrezovati, odvisno je največ od tega, v kakšnem stanu da ono je. Prvo, kar mu je odrezati in odstraniti, to je vejevje, ki se že suši. Z njim drevo ne bo nikoli več oživel, temuč takšna hirajoča veja le po nepotrebnem vleče hrano od drevesa. Vrh tega takšna veja kazi pogled na celo drevo. Odrezati se mora veja prav pri deblu, da se z njo vred opravi tudi bolezen, ki jo je mučila.

Drugič se morajo odrezati vse divje mladike, obrastlike imenovane. Nekatero drevo jih je vse polno in ker rastejo sila naglo, izgledalo bi takšno drevo v par letih enako grmovju v hosti, ne pa sadnemu drevesu. Tega seveda pravi sadjarejec ne more trpeti, ne samo radi lepote, temuč še bolj zavoljo rodovitnosti drevesa. Na pol divje mladike namreč drevesu povzijejo moč, da ne mora pognati sadnih popkov, ali če jih že požene, nima moči dajati jim dosta življenja. Zato rodi takšno drevo malokdaj in še takrat sad, ki ni podoben drugemu enake vrste.

Mladike na drevesu sme se pustiti le takrat, kadar hočemo staro drevo nekako obnoviti. Tedaj pustimo, pa le nekaj takšnih lesnih mladik, med tem ko stare veje zraven odrežemo. Te se morajo v prihodnje leto lepo obrezati, da jih s tem prisilimo polagoma poganjati cvetnih ali sadnih popkov. Razume se, da se pri obrezovanju morajo vsaj večje rane zamazati z mazilom od ilovice, kateri se primeša nekoliko apna, da bolje drži.

Obrezovanje ima tudi to dobro stran, da se ob enem pregleda drevo in očisti vse nesnage. Med to štejemo v prvi vrsti zajedavko, mah, kateri se posebno v senčnih krajih razvija po drevju in mu mnogo škoduje. Tudi krastava in razpokana skorja, kakor razne druge bolezni drevja se lahko ob enem očedijo in z zdravili oskrbijo. Med te spadajo v prvi vrsti rak, kateremu ne vemo družega zdravila, nego rano lepo očediti in nanjo

privezati sveže ilovice. Morda bi to zdravilo tudi boleznj pereči ogenj ne škodovalo?

Pogosto se pripeti, da mlado drevje noče poganjati lesnih, temuč le sadne popke. Vsled tega seveda tudi ne more rasti, temuč nekako hira, dokler se ne posuši. Temu se za časa pomore edino z obrezovanjem, s katerim mu sedaj popke odstranimo in ga tako prisilimo pograti lesne mladike, seveda na koncu vej. Tako se bode drevesce najprej popravilo.

Sejmovi. Dne 3. aprila na Starih sv. gorah, v Slov. Gradcu in Sevnici. Dne 5. aprila v Ločah, Marenbergu, pri Sv. Križu na Murskem polju, v Rušah, Arnotcah in Mariboru (tudi za konje). Dne 6. aprila v Radgoni in Celju. Dne 7. aprila v Lučanah in na Ptuj. Dne 8. aprila v Artičah. Dne 9. aprila v Ivniku, Arnožu, Stradnu, Ormožu, Slov. Bistrici in Braslovčah.

Dopisi.

Iz Rogateca. (Volitve.) V pretečenem mesecu smo se bavili vedno z volitvami. Dvakrat so se zbrali volilni možje pri nas, da volijo svojega poslanca. Volili so obakrat prav častno. G. dr. Gregorec je bil izvoljen enoglasno, v peti kuriji je dobil Ropas samo 4 glase, ostalih 57 pa g. Žičkar. Ropas se je sam potrudil v Rogatec na volišče, kjer je slišal od volilcev marsikatero pikro. Sreča mu ni bila mila, kmetje mu niso šli na limanice, pač pa rogaški trg, ki je žal vedno tam, kjer so sovražniki našega kmečkega in krščanskega ljudstva. No za večino naših tržanov socialdemokratska ideja ni prenora, kajti pri splošni delitvi ne bi imeli kaj zgubiti, pač pa dobiti. — Enako Celjanom so tudi naši tržani obhajali dne 20. marcija »nemsko« zmagalo. Po volitvi so pri Ignacu ležali ves dan na medvedovih kožah, nemško pivo pili, želod šteli, surovo izzivali vsakega slovenskega prišleca, zvečer pa završili svoje nemško zmagoslavje z mačkinjim javkanjem pri naših volilcih, naznanjajoč, kam da prej spadajo, kakor med ljudi. Smejo pa tudi biti ponosni na svojo nemško zmago, kajti med 35 njihovimi volilci je bilo samo 28 Slovencev in Hrvatov. Pa naj kdo trdi, da to ni »nemška« zmaga! Značilno je tudi, kako se je postopalo, da so dospeli do navedene zmage. Slovenski omahljivci niso dobili svojih izkaznic na dom, kakor je tu običajno, ampak občinski sluga je vsakemu posebej zabičal, da mora osebno priti po izkaznico v občinsko pisarno. Zato je bila določena posebna ura, ob kateri so dr. Schuster, župan Feršnik, Jelovšek in drugi v pisarni čakali na svoj plen, kakor pajek na muho. Leti naši napolbogovi so z vsem pritiskom obdelavali prišlece, dokler jim niso prisiljeni obljubili, da bodo z njimi volili. Na dan volitve je naš turški paša že na vse zgodaj zapustil svoj harem in od hiše do hiše lovil naše kočarje in obrtnike. Kjer ni izdala njegova beseda, šla je agitovat cela tolpa Rogaćanov, med njimi tudi c. kr. uradniki. Kdor je imel napisanega našega kandidata, dobil je hitro drugo glasovnico, a listek z našim kandidatom se mu je odvezl. Čudno to, da so volilci in nevolilci imeli vse polno glasovnic na razpolago, tri dni prej pa si je neki volilec četrti kurije, kateremu se glasovnica ni dostavila, koma s pomočjo več sovolilcev izposloval pri komisariju potrebno glasovnico. Li ni to dvojna mera? Je to postavno, da so se fantalinom, ki niso imeli prav nič opraviti pri volitvi, izročevale glasovnice?! To stran Sotle še dozda nismo bili navajeni takih volitev, zato odločno obsojemo terorizem in nepostavno postopanje pri zadnji volitvi v Rogatec!

Iz Rogateca. (Glejte jih!) Da v trgu na slovensko-hrvaški meji dobi nemški kandidat štirikrat več glasov, kakor Slovenec - domačin, je vendar malo več, kakor čudno. Tega je veliko kriva naša popustljivost, ker ne pomislimo, kdo so ti, ki se drznejo kratiti nam naše narodne in verske koristi. Pri nas so to ljudje, ki so popolnoma odvisni od nas, ki bi morali pobrati kopita in iti s trebuhom za kruhom, ako bi jih mi ne podpirali. Med nemškimi volilci se nahaja šest krčmarjev, oba Brizinška, Pažek, Rakuš, Martin in Jožef Lesjak, pek Lebič, trgovci Jelovšek, Tombosko, Drobnič, Feršnik, Einfalt, obrtniki Žerak, Bere, Gajzer, Stolzer in zdravnik dr. Schuster. Ti gospodje živijo od tvojih žuljev, slovenski kmet, zato bi bilo pač pričakovati, da so ti za tvoje krajcarje vsaj toliko hvaležni, da te podpirajo v tvojih krščanskih, narodnih in gospodarskih zadevah. Toda tega ne storijo, ravno nasprotno ravnaajo s svojimi volitvami. V prejšnjih letih so volili liberalca frama-sona Foreggerja, letos pa prusofila Pommerja. Tisti Nemci pa, ki spadajo k tej vrsti ljudij, kakor Foregger in Pommer, so zapriseženi sovražniki slovenskega kmeta. Oni hočejo tebe izpodriniti in tvojo lepo posest spraviti Nemcem v pest. Kadar se gre za gospodarske koristi slovenskega kmeta, kdo je nasproti? Nemci, ki so s Pommerjem in Foreggerjem, ljubčkom naših tržanov, enake barve. Kadar se gre za našo vero, za slovenski jezik v šoli in uradu, tedaj nam zopet nasprotujejo stranke onih Nemcev, kakor so jih volili naši tržani. Iz tega pa sledi, da nam je v škodo podpirati take ljudi, s tem da jim nosimo svoje krajcarje, ter si s tem ogrevamo gada na lastnih prsih. Rogaćani ti ne privoščijo poslanca domačina, ki bi bolj skrbel zate, kakor tujec Dunajčan. Dobro, ti pa bodi tako moder, da vrlo premisliš, kam boš zanaprej nosil svoje krajcarje. Kdor ne voli z nami, temu ne vinarja več, izogni se ga, kjer le mogoče! Posebno opozarjamo slovensko občinstvo na »svoji k svojim« gledé krčmarja Jožefa Lesjak — »Gasthof zur Sonne«. Ta možicelj je popolnoma neodvisen od tržanov, je večkrat s častno besedo in roko obljubil, celo vpričo vseh volilnih mož četrti in pete kurije, da bo volil s Slovenci in je vsled tega skupil od njih več kakor od tržanov v desetih letih. Ko je pa imel njihov denar v žepu, postal je figamož in volil je s tržani. Slovenski kmet, pomni dobro imena nemških volilcev! Nemškutarju nobenega krajcarja več, pa bodo izginili in na njihovo mesto stopili našinci, ki vam prinesejo gotovo boljše čase. Kupujte le pri možeh, ki so glasovali za nas! Pred vsem priporočamo vrlega narodnega trgovca g. J. Berlisga, č. duhovščini pa g. Avg. Adameca, rodod Čeha, ki sta dne 20. marcija neustrašeno glasovala za slovenskega kandidata. G. Adamec ima dobro blago in že več let v splošno zadovoljnost zalaga večino rogaške dekanije in velik kos Hrvaške, mnogo župnij šmarijske dekanije mu je pa letos zagotovilo svoja naročila. Posebno opozarjamo dosedanje Faningerjeve naročnike v celjskem okrožju, da resno pomislijo, koga sodi bolj podpirati s cerkvenimi denarji, ali izdajalca versko-slovenskega naroda, ali njegovega pospešitelja.

Iz Ormoža. (Nujno potrebno) za naš okraj je slov. katoliško politično in gospodarsko društvo. Rokaj! Poglejte v Ljutomer! Tam se tudi ni dolgo enako društvo in kake uspehe je že doseglo! Če bi imeli taka društva v ormoškem, ptujskem in tudi v sv. lenarškem okraju, prepričan sem, da bi bile naše volitve bolj častne, nego so bile nekatere. Na V. kurijo ne bom spominjal, pogledimo po mestih in trgih. Ptuj je seveda tudi tukaj nosil zvonec, Ormož še še, Središče pa se vkljub velikemu številu sedaj ni kaj posebno obneslo, zakaj spravilo bi lahko še polovico več glasov skupaj, ko bi bila